

Felvidéki Híradó.

A felvidéki magyar közművelődés szolgálatában álló társadalmi hetilap.

MEGJELENIK: MINDEN VASÁRNAP.

<p>ELŐFIZETÉSÁRA: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Révész Lajos. A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.</p>	<p>Társzerkesztő: Fehér János.</p>	<p>HIVATALOS HIRDETESEK DÍJA 100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett szász szónál 50 krral több.</p>
--	---	---	---

A turistaság.

(F) »A magyar Turista-Egyesületnek ez idő szerint bizonyára a legfiatalabb osztálya az, mely augusztus hó 14-én alakult meg Turóc-Szt.-Mártonban.

Hogy ezen osztálynak megalakulására elődázhatlan szükség volt, mutatja azon körülmény, hogy egyesek már régebben, némelyek pedig a turócmegeyeiek közül gyermekekörük óta üzik e sportot csendben, senki által nem tudva, s csak olykor tett megnyilatkozásokban árulva el a megye természetli szépségeinek alapos ismeretét és méltánylását. És ámbár tagadhatlan, hogy ezen mellékesen elsőt nyilatkozatok is hatottak, ébresztették a turistaság iránti hajlamot, mindazonáltal a megélt bezáró hegység céludatos, felderítő megismerése tekintetében eddig kevés tettetett. Pedig, hogy van itt még sok megismerni való, a melyek nemcsak bennünket — turócmegeyeiket — érdekelnek, hanem turistáit s talán nemzetgazdasági szempontból is országos érdekekkel bírhatnak, arra alapos reményünk van.

És így a midőn örvendünk ezen osztály megalakulásán, egyuttal maga a »Magyar Turista-Egyesület« is gratulálhat magának, hogy megnyerte, segítő társává tette Turóc vármegye intelligens közönségét. Neki is meg van könnyítve ezen úton a hozzá-

férhetős hegységünk nehezebben járható részleteihez.

Kívánjuk, hogy megyénk az Egyesületnek minél kedvesebb s látogatottabb kirándulási helyévé legyen.

A mi minket, — e téren laikus embereket, — illet, talán még magunk sem vagyunk egészen tisztában azzal, hogy mily szerepre vállalkozunk, midőn felcsaptunk turistákká; Közülünk sokan megelégedtek eddigelé azzal, ha jó társaságban kocsin kirándulhatunk a hallomás szerint szebb részletekbe. Elcsodálkoztunk ilyenkor a természet nagyszerűségén, fenségese voltán. Ha ezzel elteltünk, elővettük az eselést, mit elegendő mennyiségben iparkodtunk magunkkal vinni, és annak elköltése után hazatértünk abban a tudatban, hogy sokat élveztünk, nagyot műveltünk. Mi azt gondoltuk, hogy mi már születésünk óta turisták vagyunk. Turistaságnak gondoltuk magat földi életünket is. Hátha még a történelemből a népvándorlásra gondoltunk! Ha eszünkbe jutott honfoglaló őseinknek sok kalandozása stb! Ezeket tartottuk csak igazi turistáknak!

Mindez pedig természetesen nem egyeb merő ábrándnál. Ezt csak most látjuk be, a midőn érezzük, hogy reánk valami különös dolog fog várni.

Eddigélle nem veteltünk szemügyet azon körülményre, hogy a turista egyik jellemvonása, hogy nem sze-

ret ugyanazon uton visszaindulni, a melyen megindult. De arra sem gondoltunk, hogy az igazi turistaság az előre haladt kulturának terméke, sőt nem ritkán »azon természetes reakció szülötte, mely a civilizáció tulhajtásával szemben, magában a társadalomban, elemi erőként érvényesül«.

Mint született turisták nem írtattuk a szorosabb értelemben vett turistaság keletkezésének csecsemőkorát. Most azonban már, mint hivatásos turista, tudjuk, hogy a modern turistaság ébredésének kora csak a múlt század második felére vezethető vissza, midőn egyfelől Rousseau az »La nouvelle Héloïse«-ben a természetes egyszerűség ölebe való visszaverést prédikálta, másfelől a tudományos buvárlat felkereste a legmagasabb csúcsokat, hogy az ott szerzett tapasztalatokat az emberiségnek hasznos hajtóvá tegye.

A turistaságnak valóban sokféle haszna van.

Az okszerű turistaság, — mint Dr. Téry Ödön, a M. T. E. budapesti osztályának ügyvivő alelnöke mondja — edzi a fettet, felfrissíti az elmét, öregíti ismereteinket s megbecsülhellen hasznosított közgazdasági szempontokból is. Ezenkívül minden este más hatásának is kell lennie, mert gyakorlati turisták, honnan vennék azt a körültekintést, hidegvérűséget és bátorságot, melylyel a hajmeresztő

alpesi lejtőket megmásszák, ha nem a turistaságból?

A turistaság legáltalánosabb haszna azonban abban áll, hogy a turisták felkeresik a szegény falusi nép hajlékát s a mellett, hogy ott mindig hagynak néhány fillért, egyszersmind a civilizációt és pedig a magyar turisták — a magyart civilizációt terjesztik. Van tehát a magyar turistaságnak hazafias haszna is, s így hazánkban már csak ezen szempontból is terjesztésre érdemes ez a sport.

Mi, turócmegeyeiek szintén érezzük a néppel való érintkezésnek szükségességét, s ez, valamint a közgazdasági állapotok, erős kifejezésre találtak az alakuló értekezleten. Célunk nem csupán az, hogy magunknak élvezetet szerezzünk, hanem legfőképpen a magyar turisták figyelmének Turóc vármegyére való irányítása.

Lapszemle.

A »Národnie Noviny« jul. 21. és 23-iki számában Vajanszky Hurban Szvetozartól a következő veécirkeket hozta:

»Ha megfontoljuk Magyarország tényleges állapotát s nem a fantasztikus képet, melyet a magyar lapok statisztika, ünnepek, emlékek, reklámok a világnak s magoknak festenek, eszünkbe jut az indus Naorodziáról szóló tanulságos történet. Naorodzi telivér indus, született nem messze Delhi sz. városától, tanult angol kollegiumokon Indiában s aztán, vagy 30 évvel ezelőt Angliába jött, hol jövedelmező üzletet nyitott. Fajta neki, hogy az angol

TÁRCA.

A tótok hazafias tört. dalai.

Irtá: **Matunak Mihály.**
(Folytatás.)

A Rákóczi-felkelés után legközelebb Mária Terézia alatt játszott nagy szerepet hazánk, midőn lovagias nemzetünk veszeleiben forgó ifjú királynője ingadozó trónját ügyszólva az egész Európa ellenében védte meg s a magyar fegyverek szétvitték a magyar név becsét etet és dicsőséget a Rajnán és Berling (1742—1743).

Ezen korból is van egy tót dalom, melynek hőse, egy surányi tót jobbágy legény mar nem megy oly készséggel, elszánt-sággal és önként a csatába, mint Rákóczy-kori elődei; mert öreg szüleinek egyetlen támasza és talán mert nem kizárólag a közvetlenül hazája és szabadsága megvédésére kellett fegyvert fognia. Midőn azonban felvilágosították, és kijelentik előtte, hogy szüleinek gondját viselik majd, akkor felpezdul benne a surányi vér, s örömmel siet katonának s híven akar szolgálni a királyéért s a magyar hazaért!

A dal eredeti szövege és Schmid Géza által eszközölt fordítása így hangzik:

Skola velká nastorazi,
Dal ma chitú Illeshazy;
Chytili ma hajdusi,
Povec, šuhaj, odkiaľ si?

Ja som poddaný zo Šuran,
Ja nemám ženu, len som sám;

Musite ma preputif,
Co budete čo robít.

My teba nepreputime,
My tá odovzdat musime;
Ty vojakom musis byt
Čo tū budés čo robít.

Já voják nemözem byt,
Ja sa musim özenit;
Cchem panštinu zbyvaťi
Otca, mater chovati.

My sa ti ženit nedáme,
Proččov ti vychovame;
Redča musis voják byt,
Bar ty budés čo rocit.

Keď už musim vojakom byt
Musim sa miou rozlúčit;
Zostať s Bohom ma milá,
Aj rodinka uprima!

Už odchádzam, cchem voják byt,
Cchem za kraja verne slúžit,
Ča Uhorsku krajinu,
Ča mū milú rodinu!

Magyarrá fordítva:
Mint fessem le a banatot,
Illeshazy elfogatott.
A hajdú fogtak el,
Legény honnan jöttél el?

Én surányi jobbágy vagyok,
Nincs hívesem magam vagyok;
El kell eresztenetek,
Bar van, vagy nincs kedvetek.

Mi téged el nem bocsátunk,
Atkell adnunk, jó barátunk;
Katonának kell lenned,
Akar van, vagy nincs kedved.

Nekem nem lehet szolgálóim,
Nekem meg kell hazasodni;

S ha robotom elvégzem
Szüleimet segítém.

Hazasodnod nem lesz szabad,
Szüleid gondja ránk marad;
Katonának kell lenned,
Akar van, vagy nincs kedved.

Ha nincs másképp, hát nem banom,
De babantól ei kell valnom;
Isten veled agyalom,
S minden drága rokonom!

Megyek már, katona leszek,
Királyomert hűn vérezek,
Edes magyar hazamert
S az egész rokonságért!

Dallama g mol, 2/4 ütem.
d d d d (4 von.) d g d c,
Skola velka na storazi
d d c b, c b a g;
Dal ma chitú Illeshazy;

c b a g, f f c (a von. alatt)
chitli ma hajdusi

g g f es, d d d (a von. alatt.)
Povec šuhaj, odkiaľ si?

A dalban említett Illeshazy József gróf surányi közbirtokos, Maria Terézia alatt főasztalnok, volt s meghalt 1759-ben.

Még egy kora volt Magyarországnak midőn szabadságáért vívott dicső harcaiban az egész világ csodálta hősiességét. Értjük az 1848—49-iki szabadságharcot.

A »Riadó«-t s a »Talpra magyar«-t megértette a hazafias tót nép zöme is. S ha akadt is fiai közt, most először — bizonyos rá a történelem — egy hűlen fia, ki szanandó, hitvány csöcselékeivel szegény,

hozott nevére: a véres Branyiszki bizonyágot tett a tótok hazafiai hőségéről és hősiességéről. A tót csak a magyar haza szolgálatában lehet nagy, s csak annak védelmében, annak lobogója állt hős!

Az 1848/49-iki szabadságharc korából van két tót dalom, melyek e kor két legnagyobb alakjáról Kossuth- és Klapkáról szólnak.

Az egyik dal tartalmazza Kossuth L. a kápolnai honvédsírhalmom mondott állítólagos imáját (a kápolnai csata 1849. febr. 26—27-én ment végre) s hangzik eképen:

Kossuth Lajos pri Kápolne,
Klači pri honvédov hrobe,
Ruki spina, hladi k nebu,
Za bojovníkov slobodu
Na Boha vola:

»Najvelebnější Král neba,
Vzhladni z trónu, prosti teba;
Oslav padlých bojovníkov,
Tých slobodí milovníkov
Uhrov vítazov!

Nás tiež žehnaj, ďaj nám smelosť,
V boji hrdnakú zmužnosť,
Nech hrnavé naše delo,
Vždy premôže nepriateľa
Pri každom boji!

Posilnuj nás v každom boji,
Nech náš narod pevne stojí;
Zachraň nám našu slobodu,
Odvrat od nás každú škodu
V celom Uhorsku!

A po našom víťazení
Daj nám stále panovať,
Požehnaj uhrov, vlast milú
Aj braterskú lasku vernú
V rovnoopravnosti!

parlamentben a 280 millió körüli ipusnak nincs egyetlen egy képviselője sem s kezdett kandidálni. De megbukott, mert a büszke angolok sehogyssem akarták túrni a »feketé embert« a parlamentben! Az is kisszerű illusztrációja a nagyhangú liberálisizmusnak. Csak az utolsó választásoknál, Gladstone számára alatt, győzött Naorodski s beszélhet vért nyevében a parlamentben.

Mi nem magyarok Magyarországon mindnyájan ilyen »feketé emberek« vagyunk, jóllehet Indiától eltérőleg törvényileg biztosított formálisan egyenlő polgári jogaink vannak. Ezen egyenlő polgári jogokra hivatkozunk szüntelenül a mi elnyomóink. Ezen egyenlő polgári jogok lettek számunkra feyverré s számunkra legizámsi eszközök, valóóság járommá! Ez semmi paradoxon. A mi jelenlegi állapotunk olyan, hogy jobb volna, ha népünknek nem volna választási joga, mint az ipusoknak, nem volna egyenlő a törvény előtt; Tudná, mint áll, volna mi után epednie és törekednie. Legálább nem érne vissza szavazataival 60—70 képviselő, s nem történne az a borzasztó, hihetetlen abszurdum, hogy nincs egyenes, nyílt képviselője az országgyűlésen, a ki mérne kilepni mint tót, a tót nyelvi, a tót nemzeti szükségletek és hiányok érdekében! Igen, hamarabb küldenek ki az alsóhúvidéki cigányok cigány, magát cigányának valló, a cigány érdekéért egyenesen és becsületesen törekvő képviselőt, mint a tótok milliói, akik az ország pénz- és vértérheinek nagy részét viselik. Igen úgy vagyunk a mestersegesen készült »közvélemény«-nyel, a hazafiság, Magyarország, magyar, szabadság, törvény hamis fogalmaival csodálatosan befonyva. A fekete népek csak kötelességei vannak, s leg-szomorúbb kötelessége, nyers anyagnak, kamrának szolgálni idegen, természetével ellenkező, szellemét, szavát, nemzeti individualitását, nemzeti becsületét — a multat, jelent s éj-feketéjük jövőt illetőleg, öök célokért.

S vajjon ennek a körülbelül 7 millió nemmagyar lakosságának az állapot a (a németek nem számítjuk: azok paktáltak, s élvezik a gazdag aztal morzsáit, segíteny oly nem szép érét a többi nemmagyart elnyomni) közömbös az államra, országra, sőt magára a magyar nemzetre? Talán könnyedén viseli az ország az ilyen törvény-, természet- és észellenes szabálytalanságot?

Nem, enuek tanui nem annyira a mi szerény, ezen állapot ellen folyton protestáló orgánumaink, mint magok a magyar lapok. Am nyissátok ki a pesti nagy vagy kisebb orgánumok bármely számát, és nem találtok lapot, melyen nem volna valami a

nemzetiségekről. Ezer meg ezer ívet nyomnak a nemmagyar nemzetek kérdéséről, sőt vannak orgánumok, melyek csaknem kizárólag az »idegen nyelvek«-kel foglalkoznak. A legkisebb nemzeti mozgalom nervózussá teszi az egész dicső közvéleményt, és pedig sokkal inkább, mint a legfontosabb, inlime tisztá magyar ügyek, mint a Tisza áradásai, a magyar házasságok meoldósága, a magyar intézetek kulturális törekvései, tisztá magyar szellemű vállalatok, irodalmak, tudományok! S ezen dolgokban is nagyon el van tomptvíva a nemmagyarok nemzeti kérdése s dolgoznak főleg a nem magyar nemzetek nemzetiségétől s nyelvtől való megfosztást illetőleg.

Mily óriási! és hisz ez enkerkés, ha majd beléutene a nioforizmus inerciának nem mérlegelhető, tapintathó s előre nem látható erői, azok a titkos elemek, melyek mint a vihar és hatalmas földrengés, éjjel lepik meg az államokat és nemzeteket?

Ha oly röpké emberek, mint a kuruc Ugron, magok mögött látják az egész »közvéleményt« s végtelen könnyelműséggel merészkednek annak a 10,000 első gazdag és szabad ember beleegeyzésével hallgatag milliókat sértegetni, az azt jelenti, hogy az országnak mai állapota a legveszedelmesebb, s a gondolkodó főeknek gondoskodnia kellene az elviselhetetlen, bankrottny fenyegető állapotnak mielőbbi gyógyítása s javításáról. Mily hirtelenül változhatik meg a nemzetek itele! Mily hirtelenül áll be néha dekadencia a hatalmasabb- és konszolidaltabb között is, mint a nemzetek közepette elő magyar törzs! A fekete nép elnyomása erkölctelen, s magában romlást rejtő princípium, mely ideig-óráig gazdag gyümölcsöt hoz az idegen kertből, a mint ideig-óráig minden büntetést is hozhat édes gyümölcsöt. Talán az oldott szerzett gyümölcsnek édesége szelintse annyira el azokat a legjobbakat is, hogy nem ebredhet fel lelkiismeretük?

Úgy látszik, hiányzik az akarat, a lelkiismeret s az igazságérzet. A fekete nép könnyebben engedni magat nyomatni és fosztogatni. De az indiai politika, mely a maga Naorodszjára, nem oly hatalmasra és tekintélyesre vár. Nem állnak előttek a buddhizmus- és brahmanizmus-tól elgröngyölt ipusok. Bennünk lörhetlen akarat van élni, és ti a halállal kinalgatók! Mi varunk életet! Igen, s nem a toletek kinalt halált, hanem életet, bárhonnan is int majd felénk!

Igen, a halállal kinalnak minket minden oldalról! Vos non nobis! Tekintsetek városainkra s elszörnyedtek! Nyelvünk tünk az utcaórol és terekör, amint mar

azelőtt elűnt az iskolából s azokból a legalsóbbakból is. Mondjátok, hogy az csak fermentum, csak felületés, divatos fitogtatás a megtanult nyelvel, s az anyanyelvre tovább is él. Köszönjük szépen az olyan kezét. Nyelvünknek rejtőzködnie kell istállóba s magányos erdőkbe, s a magyar nyelv hódít a kereskedelmi, jogi és ipari élet minden piacán és arteriáján! A magyar nyelv úszék, mint az olaj a pocolyán, mivé a tót nyelvet alázák.

Azt akarjátok, hogy a tót nyelvet vesztse el jeleit és betnit. Azt teszik az iskolák

Azt akarjátok, hogy veszzsen ki a kisdedekek szájából. Azt teszik a kisdedvök. Azt akarjátok, hogy ne is hallassék a nyilvános épületekben, amint régen nem látható ott írásban. Azt teszik minden hivatal, bíróság, posta, vasutak.

Azt akarjátok, hogy hitvány ember legyen az, aki azon szól és a derek kötele legyen csak magyarul beszélni. Azt teszi a hivatalos és társadalmi nyomás és terror.

Azt akarjátok, hogy fogjyon meg számunk; azt teszi a statisztika, s a gyermekiek elhurcolása az alföldre.

S aztán azt mondjátok, hogy kíméltek az anyanyelvét?

Képmutatók és hazugok, liberális fraziszokkal fehérített s belülrőlrothadó csonatokkal s erkölcsi büdösséggel telt sirok!

Igen, ez mind a mi halálunkat jelent! Borzasztó, földalatti némaságunkat! Az a világosság és levegő lassankénti elbrablása, lökődés a sötétségbe és szellemi rab-szolgaságba a szabadulás reménye nélkül.

Ez jelenti belünk fekete népet csinálni mely ha a világosságon mutatja magát, undokítja a fehér napot, s vissza kell öö üzni a ghettköba, istállóba, és kanalisokba.

Az jelenti minden ideg és kötelek elkinasztat és kiszáradását, melyek a még élő nyelvet minden szellemével egyesítik.

Ez jelenti nyelvünket olya venni, mint a sertések rögösését, vagy a varjúk karogását, mi szinten el kell túrni.

Olyan a ti toleranciátok a tót nyelvi irányban, amint toleráljátok a sertések rögösését, a varjúk karogását s az özi szel füttyölését.

Ti kiakartok minket vetközötni az emberiség feyverezetéből, s kárhoztatni akartok a némaságra, s túrni a tót nyelvi hangzását csak annyiban, mint a szarkák csörögését!

Nem nyelvnék, hanem csak túrt bögések maradjon nyelvünk addig az óhajtot ideig, mikor teljesen elnemül s kivész a viedekinköböl.

Nyelvünket rossznak, romlottának, bal-

lastnak tartjátok (s úgy is bántok vele), melyet mielőbb át kell hajtani »állam-e-to-k határon.

A ti ideálto: vége a tót nyelvnék, mely füleinket sértegte;

Vége a nemzetnek és népnék mely szeminket sértegette.

Vége a típusnak, mely érzelmeinket sértegette.

Kiegizáljátok, kiirtottuk öö annyira, hogy már annyit emék sem maradt utána, mint a kvadok után.

Ez az ideál — s ha az öt nem is megy mindig egyenesen, s a körülmények kerüloket is parancsolnak, az irány oda megy s minden akció közelebb visz titeket ahhoz az ideálhoz.

Ez a magyar fin de siècle! Ez a hatalom s nem hatalom politikája az újszült nemzetiségi ügy megfestésében.

Igen, ki van az használva, de csak egyesek számára. Mások számára épen a nemzetiség ideája jelentse a halált.

Mert a fekete néptől, melynek sem szellemi virága, sem kulturális gyümölcse nincs, a halálhoz és megsemmisüléshez csak egy lépés van.

Hamar eljön már az idő, hogy egészen fekete nép leszünk. Nyelvünk vész a társadalomban s a nyilvános életben, azok a fehérek kinek kötelessége volna azt ápolni, jajgatnak a kemény terrorizmus alatt s végre ki is halnak lassan. S ha csak maga a nemzet megmaradt fehér gárdájával nem áll ellen s nem ad életjeit magáról, megfektetik az mind a Tatrák alatt mint az éj, s a balsors kiterjesztéj fojtogató szarnyait gyilkolva és semmisítvén.

Komolyak az idők! Ne aludjatok át gyavaságban, téltétségben s alacsony jobbágy-ságban, a végzetes és komoly perceket!

Természetes, hogy az ismeretes oláh mozgalom egy kissé neki szelentesítették a »Narodnie Noviny«-t is — és természetes, hogy a »Narodnie Noviny« nem is mondhat mást, mint amit szószerszint visszadtunk a fennebbiekben.

Megtámadná önmagát, ha nem szidalmazná a magyart s kétségbe nem vonná a magyar állam jogosultságot; ha nem azt mondana, hogy várja az életet, bárhonnan int is fele.

Mi csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy miképen igazolná, ha komolyan megkérdeznék tőle, hogy mennyiben jobb az élet Oroszországban, honnan az a bizonyos élet ínteg, mint nálunk? Szabadabb ott a nép? jobban használhatja anyanyelvet?

No, mi azt tartjuk, hogy kuriozum gyantant érdemes elolvassni a N. N. vezércikkeit, de komolyan venni nem érdemes.

Magyarra fordítva:

Kossuth Lajos Kápolnánál,
Ott térdel a honyed srinál;
Kezét kulcsolja, égre néz,
A hősök szabadságraert
Istenhez fordul:

»Egek főléség Királyi,
Tekints trónusodról alá;
Nyugasztd a vitézeket;
A szabadságszeretöket
Magyar hősöket!

Nekünk is adj bátorságot.
Harcban hős ferriasságot;
Hogy a mi dorögő gyáink
Szalaszszák meg ellenségeink
Minden csatában!

Erösíts meg minden harcban,
Hogy nemzetünk álljon batran;
Ovjad meg a szabadságunk,
Ne engedj, hogy legyen karunk
A Magyarokban!

S ha teljes lesz diadalmunk,
Legyen állandó uralmunk;
Áldd meg a magyart, a hazát,
Testvérséget, szabadságot
S egyenlőséget!

Dallama: »Kossuth L. azt izente« . . .
(Vége következik.)

Forradalom Oroszországban.

Harmadik Sándor cár óriási birodalmából véres lázadások s széleskörű forradalmi előkészületek híre érkezik. A koldusbotra jutott éhezö orosz nép százait, akik egy álló esztendőnek keresztül szüdzöttek az inséggel, most, a második rossz termés küszöbén, a kolera-járvány kitörését alkalmat használják arra, hogy az orvosokat, rendőröket,

katonákat s a cár egyéb hivatalos közegeit legyilkolják, a kórházakat, meg a többi közepületeket porra égessek s ezen az uton is siettessek a kancsuka-rendszer, a legabszolútisztikussabb orosz kormányzat bukását. Asztrakanban már elfojtottak a lázadást, de a szarotavi kormányzóság különféle pontjain meg lobognak a maglyak s legújában Nisny-Novgorod is meghallotta a forradalomra lázító kiáltást. Ebben a városban, amelyőt már Moszkva sínes messze, éjszakanak idején falragaszok jelentek meg, amelyekben a nihilisták arra szójtják fel a nyomorgó népet, hogy ne túrje tovább az csésgét, a tehetetlen atyáskodást és az orosz közegek zsarnokságot, hanem lasson kenyerre és szabadságra után és a Volga menti városok lakosságának a peidját követve, gyilkoljon meg minden ellentálló közeget és romboljon le minden utjába meredő akadályt.

Kétségteien, hogy a nihilisták keze más városokban is dolgozik, mert a Romanov-dinasztia kormányrendszerre ellen az egész birodalomban általános az alattvalók elégedetlensége és gyűlölete, s ez az állapot a lehető legkedvezőbb a nihilista eszmék terjesztésére és ezen a uton a nihilista eszmék megvalósítására. Alig van hely az orias területen ahol titós nihilisták ne laknának. Az ilyenek összekötötteben éneik a lelegezedtelenebb elemekkel s alkalmasszerűleg a feiboradalmat lángboritathatják, mielőtt a rendőrség csak neszté vehetné a készülő veszedelmeknek.

Érdekes, hogy ezeket az állapotokat

1882-ben, tehát tíz esztendővel ezelőtt, éppen így megjósolta Vaszilij Jakszakov orosz tanár, aki a szibériai ölömbányákban végezte be szomorú életét. A most uralkodó carhoz itezett egyik levelében ugyanis, foglalkozik egy általános inség lehetőséggel s annak következményeivel. Levelenek azt a részét, amely a legmegdöbbentőbb logikával vezet le az inségből a Romanov-dinasztia bukását, s amely a mostani viszonyokra néve és eshetőségek dolgában megbeesühetetlen tájékozást nyújt, részleteiben adjuk az alábbiakban, mar csak azért is, mert belöle a nihilisták mostani mozgalmanak jelentőségét alaposan megismerhetni.

«Az elégetlenség érzéséhez, — írja a carhoz Szibéria foglya, — ami egyforman uralkodik már a pétérvári palotákban és a Neva-menti viskókban, csak egy kis bantalom szükségese meg, hogy az ezüret egy csapásra atváltozzék a nihilizmus gondolatává. Egy-egy útesnek a nyomán, amiben nem fiukorkodnak porzóldók, kész nihilistáknak egész légiói kelnek. És hogyha valaha meglátogat az az igazságos Isten, akire oly szemérmietlenül szöktatok hivatkozni, s azt az inséget azt a nyomort, amit Szibériába számuzótó alattvalóidra te mérté, kiterjeszti a birodalomnak arra a feleire is, amelyben te lakol, meglesznek számlajva uralkodósod napjai. Akit a szabadság fényes eszméje nem tud meghódítani a nihilizmusnak, az a halálnál is turhetetlenebb állapot, az inség fogja a nihilizmus karjaiba vezetni. — Az inségesek egyike- másika fölajdul: az ilyenek számára ott van Szibéria. De már is

jóval kevesebb a kész feyveres erő, mint amennyi rabod, számuzótt és szabadon járó ellenséged leszi az alkalmas pilanatot! És azok, akiket Szibériába küldesz, egytöl-egyik a fölkeiók hadat s nem a te vederót szaporítják. — Egy napon megjelennek katonaid arcvonalok előt. Az ország csendes, mert a panaszokodokat megvasalják és elkisérk, a turéimesek pedig szó nélkül múlnak ki az orszagtur arkaiban. De most már ehese a katonák is. Egyik-másik fölázad; azt agyonlöveted. A butábbak nevedet áldva roskadnak össze ott a sorban. Azt hiszed, hogy a többiek közül azok, akik nem butak, de szinten ehések, hajlandók lesznek megadással bevárni az elpusztított bajtársak sor-sat? És hogy akadnak majd elegendő számmal olyanok, akiknek ilyen körülmények közt bátorsága is, meg kedve is legyen utjába állni a szemelédet fenyegető vezéretnek? Mikor ennek a vezéretnek a beteljesedése saját szemelük szabadásával együtt az orosz birodalom összes népeinek és rabjainak a szabadulását jelenti! — Átkozni fog uralkodásaid, kormányrendszereddel egyetemben a leggyavabb katonaid is, a legfégyelmeltebb rendőrök is, s gyűlölni fognak azok is, akiknek valaha tanácsát fogadtad. Leghűségesebb embereid elhagynak, mint a levelegő lakói a magasságot nagy vihar jövöten. Parancsszavadra nincs aki hallgasson és ha a potdából kilépsz, vagy alaklában megjelenesz: parádés hadozlópot tisztelges helyett vad ordítás fogad . . . Mikor ezt a vészkiáltást meghallod, jussanak eszedbe atváltozóid eltiprot jogai, a rabságra vetett,

gesztett vagy összeszegecselt acél és valamely más lágyabb fémből áll, úgy hogy azok sikerült keményedése után az acérszelek kisebb kopás folytán istolyt és patkósarkot pótolnak.

Villamos szavazatszámláló. E készüléknek az a célja, hogy a parlamentben egy pillanattal megóvassa a szavazatok, míattal mindenesetre sok idő takarítható meg. A gép egyes készülékekből áll, melyek a szavazásra szolgálnak és melyek a körforgó aramosztó és a szavazatosztó segítségével a befogadó készülék megfelelő organumával összeköttetésben állanak. Minden szavazókészülék lényegében 2 gombból áll, a melyeket a képviselőnek csak meg kell nyomnia, ha szavazni akar. A színt, a mint »igen« vagy »nem«-et akar mondani, a gombok egyikét vagy másikát nyomja meg, ha mindkét gombot nyomja meg, akkor az annyit jelent, hogy nem akar szavazni; ha pedig egyiket sem nyomja meg, akkor az a képviselőt távollétet jelenti és ily módon a gép meg a távolléteket is ellenőrzi. A szavazatok az egész idő alatt, míg a skrutinium nyitva van, tetszés szerint változtathatják vagy igazíthatják ki szavazataikat. A mint a szavazás befejeztéknek jelentik ki, rögtön összegyűjtik a szavazatokat az által, hogy a körforgó szavazatosztót mozgásba hozzák. Egy áram az összes szavazó gombokat automatikus úton nyugodt állapotba hozza és a gép kész az új szavazásra. A szavazatbefogadó készülék szerkezete két részből áll, úgy mint: egy számláló és egy regisztráló részekből. A számláló készülék mutatja a szavazás eredményét minden szavazó által könnyen olvasható számban: egy perc alatt 500 szavazatot számlál meg. A szavazatosztó oszlopzatot eszközök készülék a legegyszerűbb szerkezettel bír. Egy ércingerből, a mely a szavazók jegyzékével és 4 színű kerékekkel van elváltva, amelyek 4 elektromagnes által az »igen«, »nem«, tartozkodás »és« távollét» jelölésére mozgásba hozhatók. A henger ugyanazon tengelyre van erősítve, mint a szavazatosztó míattal a kétféleképpen működése biztosítva van. Az áramnak szerepe az, hogy a szavazatosztókat az írókerék által jeggyel a szavazó neve mellé odajegyyezze. Mielőtt a számláló és regisztráló készülék működése hozhatók, a különféle szavazó gombokból kiinduló áramok egy kis mellékkészüléknek mennek keresztül, a szavazatosztó készüléknek. Szerepe abból áll, hogy az összeköttetéseket, melyek egyszerű szavazatok leadására szük ségesek, létrehozza és megakadályozza az olyan áramokat, a melyek esetleg több vagy egymással elentmondó szavazatok feljegyzését okoznak.

Nyilttér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget Szerk.

Caikos és kozkás selyemszöveteket, Lousina, Fouahb-Süráh-Tafetta, nemkülönb Merveillous selymeket is méterenként 45 krtól 3 frt 85 krig egyes öltönyökre, vagy egész végekben is postabér és vámentesen szállít **Henneberg G.** (es. kir. udvari szállító) selymgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svazeba címzett levelekre 10 kros béreg ragasztandó.

Epilepsia (eskór)

viszsaesés nélkül gyógyítható.
A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer alkalommal bebizonyult.

Bővebb értesítést ad levélpósta-bélyeg beküldése mellett

„Office Sanitas“ Paris
30. Faubourg Montmartre. 4-14

H I R D E T É S E K.

Az egészség ápolása.

Gyógyszerek
melyek ezer meg ezer orvosi tekintélyes és magánok bizonyítványai által kitüntetett készítmények.

Dr. MILLER MOHSAVA
különösen jó eredménnyel hat köhöges, rekedtség, torokfájás, nyakasság és tübrkulozis keletkezése s általában az összes lélekzesi szervek koros alapota ellen, egy úgylottok — mint gyermekeknél

ára 50 kr.

Dr. Miller præservatív balzsama
göresök ellen

Ezen balzsamot ajánljuk gyomorfájás alkalmával, gyomorgöresök, gyomor kátráru, gyomordaganatok, hasmenés és köikánál. Köikánál majdnem azonnal hat. Kitűnő hatásai bír minden üdülő betegnél mivel az emésztést jelenékenyen előmzdi. Ezen kitűnő gyógyszernek nem szabad hiányozni egyetlen egy házban sem. főleg falun.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr. 1/2 üveg ára 80 kr

Föraktárral Magyar-Osztrák monarchia részére **MAKOVICZKY PETER** Lipó-Rózhahgyen bír

A központi széküldési raktar van:
MILLER J.
gyógyszercsarnék BRASSÓBAN (Erdély).

TISZTA VÉR

az egészség!

Titkos betegség, arcfoltok, kiütések, sápadtság, általános fáradtság, elgyengülés eltűnnek a tiszta vérről. Ez elérhető módszerünk alkalmazása által.

Teljes sikerért keszedünk.

Kérdéseknél postabélyeg melléklendő.

„Office Sanitas“ Paris
30. Faubourg Montmartre. 4-14

Az Eperjesi Népbank

k á l y h a g y á r a

ajánlja kitűnő minőségű és szépségű gyártmányait fehér, színes és majolika kályhákban — valamint díszes kandallókban, melyek ez iparágban első rangot foglalnak és úgy a magyar iparegyesület, valamint a nagy-magyar kir. kereskedelmi miniszter ur által is ki lettek tüntetve.

Jutányos árak mellett a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik. — Takarék konyhak felállításra a legutányosabb árak mellett eszközöztetik.

Mintakönyv és ajegyzék kivanatra bérmentve.

Föraktár: **EPERIESEN** (Sáros megye)

5-5

Az Eperjesi Népbank kályhagyára.

OLVAKOJANAK MINDEN UTANASTOL.

THE GRIFFON
Ladói Francia papír

az legjobb
KALEGKERESZTEB

SZIVARKA PAPIR
az Egységnek legújabb típusa

ÜGYELJENEK A JEGYRE.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel imma 26-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közön ség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, állapossága és sokasága, rovatának változatosága kitűnőse, a külön böző olvasmányok gazdag tartalma tettek népszerűre. A kormány körében előforduló eseményekről az »Egyetertes« olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legreálisesebb, tárgyilagos hír tudósítást egyedül az »Egyetertes« közli. Bármely partizhoz tartozzék is a képviselő, beszéde az »Egyetertes«-ben a legerjedelmesebben közöltek. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homiokegyenest ellenkező irányú cselet szolgál, mert naponként megtalálja benne a család, a holgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitűnőbb írónak legújabb regényében, talál benne tarzacakkeket legjobb írónktól, divattudósítást Parisból stb., úgy hogy nincs szépirodalmi lap, mely az »Egyetertes«-nek e rovatával a versenyt kiállhatna.

S ezzel szemben ott van az »Egyetertes«-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jelentésség tekintetében utóirhatetlennek van számírtva a magyar sajtóban. Egyik legelső érdeme az »Egyetertes«-nek, hogy az események ömlesztése körül soha semmimé tekintet nélkül sem hagyja magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölölte áll minden parterdekek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításnak is mindenkor a partekinteteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerzte meg a közölsimert. mely abban nyilvánul, hogy az »Egyetertes« olvasói között minden partból találunk híveket.

Az »Egyetertes« gazdasági rovata éismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és valálkozó nem sorul többé idegen nyelvű lapra, mert az »Egyetertes« kereskedelmi s tozsdéi tudósításnak bőséggel a többi lapok mar föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda ket evized óta tudja mar, hogy az »Egyetertes«-ben megtalálja mindat, amire szüksege van, s e miatt az »Egyetertes« ma már nélkülözhetlene vált mint a hazai kereskedelmi, ipar-és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű veserlapja. Ulsiti dolgoknál az »Egyetertes« a legjobbban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bö tudósításokon kívül vegre csak az »Egyetertes« 3 szpecz als rovatát említtük meg, melyek országos híre tettek szert. Eze : az iradalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindnyegike egy-egy szaklapot képes pótolni. Aki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS“-re,

melynek előfizetési ára : egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési penzek az »Egyetertes« kiadóhivataltalra küldendők. Mutatvány-számokat a kiadóhivatalt kivanatra ingyen és bérmentve küld.

Az »Egyetertes« felölös szerkesztője és kiadóhivataltalja :
Csávolszky Lajos.

Az »Egyetertes« kiadóhivataltalja :
Dalszinház-utóza I. szám.
(Az operaházal szemben.)

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely.

BUDAPEST.

A szt.-margitszigeti 43,7° C. hevív kitűnő eredménnyel használtott mint fürdő vagy belsőleg mint gyógyital és befejezetre a következő koralkok ellen: **köszvény, esz, szabók által kúregék, kúbertések, után föllepett izadányok, görvélés és bnyakör, máj-, gyomor- pélbántalmak, ütöt székrekedés, hólyagbántar, ütöt hántalmak, szarar, górs-, tüdőbántar, húdsek és úgábtalmak.**

A gyógyimod hatálosabbá tétele céljából megépít sikerrel használtott a **masszage és villamos fürdő.** 135 holdsetakert, tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, tarsiagasi és tekező-terem, posta, telefon, tavirda, gyógyszerár és élsimert jó konyha. Rendelő fürdőorvos Dr. Bauer Antal, főhercegi udvari orvos. Naponta katona- és cigányzene. Hajókizelkéses feloranként: menet-tertjegy: hétköznap 20 kr., vasár- és ünneppár 34 kr., gyermekek 10 kr.

Fürdőidény tartama május 1-től szeptember 30-ig.

A szobáaraknál május és szept. hóban 30 % engedmeny.

A hevív, mely az eddigi tapasztalatok szerint köszvény ellen oly hatásosnak bizonyult, hogy joggal **köszvény gyógy viznek** nevezhető, frissen töltve kesletben, föraktár **Edeskuty L.** udv. asványig szállítallon Budapestesen.

Árszabály kivanatra bérmentve megküldetik.

3-4 **A szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Bpsten.**